

Ислом Нури

Анас ибн Молик розияллоху анхудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва саллам билан бирга Абу Сайф ал-Қайннинг уйига кирдик, - у (Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва салламнинг ўғиллари) Иброҳимни эмизувчи аёлнинг эри эди, - Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва саллам Иброҳимни қўлларига олиб ўпдилар ва ҳидладилар. Шундан сўнг яна киргандик, Иброҳим жон таслим қилаётган экан. Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва салламнинг кўзларидан ёш қуйила бошлади. Абдурахмон ибн Авф розияллоху анху: «Ё Расулуллоҳ, Сиз-а, (сиз ҳам мусибатга сабр қила олмай йиғлаяпсизми)?!», деган эди: «Эй Авфнинг ўғли, бу раҳмдилликдир», деб жавоб бердилар ва яна қўшиб қўйдилар: «Албатта кўз ёшланади, қалб маҳзун бўлади, бироқ биз фақат Раббимиз рози бўладиган сўзларни айтамиз. Эй Иброҳим, Биз сендан ажралганимиз учун қайғудамиз» (Имом Бухорий ривояти).

Анас ибн Молик розияллоху анхудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва саллам билан бирга Абу Сайф ал-Қайннинг уйига кирдик, - у (Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва салламнинг ўғиллари) Иброҳимни эмизувчи аёлнинг эри эди, - Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва саллам Иброҳимни қўлларига олиб ўпдилар ва ҳидладилар. Шундан сўнг яна киргандик, Иброҳим жон таслим қилаётган экан. Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва салламнинг кўзларидан ёш қуйила бошлади. Абдурахмон ибн Авф розияллоху анху: «Ё Расулуллоҳ, Сиз-а, (сиз ҳам мусибатга сабр қила олмай йиғлаяпсизми)?!», деган эди: «Эй Авфнинг ўғли, бу раҳмдилликдир», деб жавоб бердилар ва яна қўшиб қўйдилар: «Албатта кўз ёшланади, қалб маҳзун бўлади, бироқ биз фақат Раббимиз рози бўладиган сўзларни айтамиз. Эй Иброҳим, Биз сендан ажралганимиз учун қайғудамиз» (Имом Бухорий ривояти).

Ислom Нури

Ҳадисда келтирилган бўлиб, Расулulloҳ (с.а.в.а.)нинг алайҳи ва салламнинг бир қизлари ўғли жон таслим қилаётганини айтиб, етиб келишларини сўраб у зот ҳузурларига одам юборди. У зот салом йўлладилар ва «Албатта, олгани ҳам, бергани ҳам Аллоҳнинг Ўзиники. Ҳар бир нарса Унинг ҳузурда маълум муҳлат билан (белгиланган)дир. (Унга айтгин) сабр қилсин, мусибатнинг эвазига ажру савобни умид этсин» деб айтиб юбордилар. Қизлари қасам билан: «Албатта етиб келсинлар» деб айтиб юборди. Шундан сўнг у зот кўзғолдилар, Саъд ибн Убода, Муоз ибн Жабал, Убай ибн Каъб, Зайд ибн Собит ва бошқа кишилар ҳамроҳ бўлишди. Болани Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг қўлларига берилди, у жуда оғир ҳолатда эди. Шунда у зотнинг кўзларидан ёш қуйилди. Саъд: «Ё Расулulloҳ, бу нимаси?» деган эди, «Бу Аллоҳ таоло бандаларидан Ўзи хоҳлаган кишисининг қалбига ўрнатган раҳм-шафқатдир. Аллоҳ бандалари ичидан фақат раҳмдил кишиларгагина раҳм қилади», дедилар (Муттафақун алайҳ).

Усома ибн Зайд розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади: Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг бир қизлари ўғли жон таслим қилаётганини айтиб, етиб келишларини сўраб у зот ҳузурларига одам юборди. У зот салом йўлладилар ва «Албатта, олгани ҳам, бергани ҳам Аллоҳнинг Ўзиники. Ҳар бир нарса Унинг ҳузурда маълум муҳлат билан (белгиланган)дир. (Унга айтгин) сабр қилсин, мусибатнинг эвазига ажру савобни умид этсин» деб айтиб юбордилар. Қизлари қасам билан: «Албатта етиб келсинлар» деб айтиб юборди. Шундан сўнг у зот кўзғолдилар, Саъд ибн Убода, Муоз ибн Жабал, Убай ибн Каъб, Зайд ибн Собит ва бошқа кишилар ҳамроҳ бўлишди. Болани Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг қўлларига берилди, у жуда оғир ҳолатда эди. Шунда у зотнинг кўзларидан ёш қуйилди. Саъд: «Ё Расулulloҳ, бу нимаси?» деган эди, «Бу Аллоҳ таоло бандаларидан Ўзи хоҳлаган кишисининг қалбига ўрнатган раҳм-шафқатдир. Аллоҳ бандалари ичидан фақат раҳмдил кишиларгагина раҳм қилади», дедилар (Муттафақун алайҳ).

Шарҳ:

Маййитга хафа бўлиб, ачиниб йиғлаш табиий ва мубоҳ иш бўлиб, модомики Аллоҳнинг қазо-қадаридан норозилик, жазавага тушиш ва Аллоҳни рози қилмайдиган сўзлар бўлмас экан, бунинг учун Аллоҳ таоло жазоламайди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ўғиллари Иброҳим вафот этганида Аллоҳнинг қазо ва қадарига тўла иймонлари ва розиликлари бўлгани ҳолда болага меҳр-шафқатлари туфайли йиғлаганлар.

Бугунги дарсдан олинadиган фойдалар:

1. Маййитга дод-фарёд солмай, Аллоҳнинг қазосидан норози бўлмай унсиз йиғлаш жоиз;
2. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам меҳр-шафқатли ва юмшоқкўнгил зот эдилар.